

Iliya — Lamba Bakwai

Na Farko da Na Karshe

Jeff Pippenger

2023-10-07

Muna gane shekarar 1863 a matsayin matsayi na karshe na gwaji a cikin jerin gwaje-gwajen da aka fara a lokacin babban abin bakin cikin 1844. Hujjarmu ta farko ita ce gaskiyar cewa motsin Millerite ya kare ne sa'ad da aka yi wa cocin Seventh-day Adventist rijista bisa doka tare da gwamnatin Tarayyar Amurka a wannan shekarar. Motsin da ya fara a annabce a 1798, ya kare a 1863.

Wahayi ya sanar da mu cewa sa'ad da mala'ika mai karfi na Ru'ya ta Yohanna goma sha takwas ya sauko a ranar 11 ga Satumba, 2001, an riga an yi masa alama a cikin motsin Milleriyawa lokacin da mala'ikan Ru'ya ta Yohanna goma ya sauko. Motsin Milleriyawa ya fara ne a lokacin karshe a 1798, sa'ad da aka buɗe wahayin kogin Ulai na Daniyel surori takwas da tara. Motsin dubu dari da arba'in da huɗu ya fara ne a lokacin karshe a 1989, sa'ad da aka buɗe wahayin kogin Hiddekel na surori uku na karshe na Daniyel.

Dukansu na karshen zamani biyu sun fara rarrabuwar kai a hankali ta tsoffin zaɓaɓɓun mutanen daga waɗanda suke cikin motsin tarihohinsu dabam-dabam. Sa'ad da aka tabbatar da babban ka'idar kowace tarihi a bainar jama'a, mala'ikan kowace tarihi ya sauko. Sakon, motsin, da manzon su ne kayan aikin da Ubangiji ya yi amfani da su a cikin kowace tarihi dabam-dabam domin ya nuna zunubin tsoffin zaɓaɓɓun mutanen; gama kamar yadda Kristi ya koyar game da aikinsa, da a ce bai zo ba, Yahudawan tarihi masu gardama ba su da zunubi. Manzon, sakon, da motsin su ne kayan aikin shari'a waɗanda za su ɗaura wa tsoffin zaɓaɓɓun mutanen alhaki saboda kin haske mai ci gaba na tarihohinsu dabam-dabam; kuma sa'ad da mala'ikan ya sauko, wannan ya nuna cewa tsarin shari'ar mutanen tsohon alkawari ya fara gudana. Ana gane kayan aikin shari'a sa'ad da annabawan da suke kwatanta wancan tarihi suka ci sakon da Ubangiji ya ba su. Sa'ad da suka ci sakon, sai su kai sakon ga tsoffin zaɓaɓɓun mutanen waɗanda aka nuna a matsayin mutane masu taurinkai da tawaye, waɗanda ba za su ji ba kuma ba za su tuba ba. Da zarar mala'ikan ya sauko kuma an ci sakon, shari'ar mutanen tawaye ta fara.

Muna aiwatar da tsarin shari'a na Isra'ila ta ɗa kamar yadda aka misalta a cikin littafin Lissafi ga tarihin motsin Millerite, kuma a karshe, za mu aiwatar da wannan tsarin gwaji ga motsin mutum dubu dari da arba'in da huɗu. Dole ne a tantance alamar lambar “goma” bisa ga mahallin nassin da aka yi amfani da ita a ciki.

Jerin gwaje-gwaje goma yana farawa ne daga babban bakin ciki, ko dai a Bahar Maliya ga Isra'ila ta ɗa ko kuma a ranar 22 ga Oktoba, 1844 ga Millerites. Sister White ta bayyana “alamomin tushe” na gaskiya-gaskiya waɗanda aka buɗe a wancan lokaci, tana farawa da abin da ta kira “wucewar lokaci.” Babban bakin cikin Ibraniyawa shi ne barazanar rundunar Fir'auna. Rashin bangaskiya ga ikon Allah a wajen Ibraniyawa ya bayyana a cikin amsarsu ga tsoron rundunar maƙiyansu, kamar

yadda ya kasance a gwaji na goma kuma na ƙarshe. Yesu yana kwatanta ƙarshen tun daga farko, saboda haka tsoron kattai a Kasar Alkawari, wanda 'yan leƙen asiri goma suka bayyana, shi ne wannan tsoron guda da ya kuma haifar da babban baƙin cikinsu a Bahar Maliya. Gwaji na goma kuma na ƙarshe ga motsin Millerite zai kasance annabcin lokaci, kamar yadda ranar 22 ga Oktoba, 1844 ta kasance.

Babban rashin cika tsammani a cikin ci-gaba na gwaje-gwajen tarihin Milleriyawa ya nuna farkon wani tarihi da aka fayyace sosai ta wurin irin kubutar tsohon Isra'ila daga Masar. Tun daga Bahar Maliya aka sami jerin gwaje-gwaje goma, kuma gwaji na ƙarshe zai nuna kamannin gwaji na farko. “Wucewar lokaci” a lokacin babban rashin cika tsammani ya samo asali ne daga rashin fahimtar annabcin lokaci. Na ƙarshe cikin tsarin gwaji ga Isra'ila ta ruhaniya zai zama iri ɗaya da na farko. A shekara ta 1863, shugabannin Isra'ila ta zahiri suka zaɓi komawa ga tsarin binciken Littafi Mai Tsarki na waɗanda suka riga suka bayyana a matsayin 'ya'yan Roma, suka kuma ƙi, ko kuma za ka iya cewa, suka kasa fahimtar annabcin lokaci mafi tsawo a cikin Littafi Mai Tsarki. Ƙarshen gwaje-gwaje goma a cikin Isra'ila ta zahiri da ta ruhaniya duka ya sami wakilci ta wurin farkon. Kuma a ƙarshe, a duka misalan biyun, 'yan tawaye suka bayyana marmarin komawa wurin da aka appena kubutar da su daga gare shi.

Ta wajen ƙin yarda da sau bakwai na Littafin Firistoci ashirin da shida, Adventism na Laodiceya ya haifar da wani rikicin annabci da ba su hango tun farko ba. Har wa yau ba su iya warware wannan rikici ba, ko da yake suna gabatar da ire-iren tatsuniyoyi iri-iri a ƙoƙarinsu na yin haka. Wannan rikicin yana cikin ayar da Sister White ta nuna a matsayin tushen da ginshiƙi na tsakiya na Adventism.

“Nassin da, fiye da duk sauran, ya kasance duka tushe da ginshiƙin tsakiya na bangaskiyar Zuwan Almasihu shi ne wannan furuci, ‘Har kwana dubu biyu da ɗari uku; sa’an nan za a tsarkake Wuri Mai Tsarki.’ [Daniel 8:14.]” The Great Controversy, 409.

'Yan Adventist suna da abubuwa da yawa da za su faɗa game da aya ta goma sha huɗu, amma ba su taɓa yin magana a kan abin lura na farko ƙwarai da ya kamata a yi game da ayar ba. Wannan abin lura shi ne cewa aya ta goma sha huɗu “amsa” ce. Amsa ba ta da ma'ana, idan ba ta ƙunshi tambayar da ta haifar da amsar ba. Ba za a iya ware aya ta goma sha uku da aya ta goma sha huɗu ta fuskar hankali, ta nahawu, ko ta hanyar da ta dace ba, domin aya ta goma sha uku ita ce tambayar, aya ta goma sha huɗu kuma ita ce amsar.

Tambayar, sa'ad da aka gabatar da ita yadda ya dace kuma cikin adalci, tana haifar da ma'ana dabam ƙwarai ga aya ta goma sha huɗu fiye da abin da Adventism yake koyarwa. Wannan ba ya nufin cewa aya ta goma sha huɗu ba ita ce “tushen da ginshiƙi na tsakiya na bangaskiyar Advent” ba, domin hakika ita ce. Yana nufin cewa sa'ad da Adventism ya yi kuskure game da bakwai bakwai, ya kuma ajiye su gefe a 1863, sai suka kasa fayyace gaba ɗaya abin da aya ta goma sha huɗu take nufi da gaske. A cikin Nassosi, rabin gaskiya ba gaskiya ba ce. Idan aka fahimce ta yadda ya dace, tambayar da ke cikin aya ta goma sha uku tana buƙatar a amince da annabcin da yake nuna tsarkake Wuri Mai Tsarki wanda aka tattake, haka kuma a amince da annabcin da yake nuna tattake rundunar. Annabcin shekaru dubu biyu da ɗari uku yana magana ne game da ‘Wuri

Mai Tsarki’, kuma annabcin shekaru dubu biyu da dari biyar da ashirin yana magana ne game da ‘rundunar’.

Domin magana kan alakar da ke tsakanin ayoyi biyu din nan yana bukatar dogon nazari, wanda ba ni da niyyar yin sa a wannan lokaci a cikin wadannan rubuce-rubuce. An sha maimaita bayyana wadannan batutuwa cikin shekaru da suka wuce, kuma ana iya samun su a cikin jerin Habakkuk’s Tables. Har yanzu ina magana ne a kan alamar annabci ta Iliya, kuma ina so in fara kammala wadannan gaskiya-gaskiyan tukuna.

William Miller shi ne Iliya na farkon Adventism, kuma abin da ya fara ganowa shi ne lokuta bakwai na Littafin Lawiyawa sura ta ashirin da shida; saboda haka kin wannan gaskiya a shekara ta 1863 ya kasance kin sakon Iliya. A wannan batu ina magana ne game da siffar Alpha da Omega wadda take nuna kanshen da farko. Gwajin kanshe na Isra’ila ta da an wakiltar shi a gwajin farko. Dukansu gwaje-gwajen suna wakiltar tsoron cewa al’ummai arna sun fi Allah iko. Gwaji na goma, kasancewarsa iri daya a ka’ida, ya kasance mai tawaye kwarai fiye da gwaji na farko, domin tarihin nasarar Allah a gwaji na farko ya kamata ya haifar da tabbatacciyar amincewa a cikin ‘yan tawayen. Sun bayyana kin amincewarsu da Allah duk da kasancewar shaida mafi yawa ta ikonsa fiye da wadda suka gani a Bahar Maliya. Adventism na Millerite, zuwa shekara ta 1863, tuni yana bayani game da dalilin da ya sa babban abin takaici aiki ne mai karfi na Allah, amma duk da haka suka yanke shawarar zaɓar wani shugaba su koma Masar, su kuma ki sakon da Daniyel ya kira “rantsuwar” Musa wadda Iliya ya wakiltar.

Maimakon daukar lokaci in gabatar da hujjojin ingancin “kwanaki bakwai” a matsayin annabcin lokaci, ina nufin in yi amfani da wata saukaikiyar dabarar hankali don tabbatar da ingancinsa ta wata hanya dabam. Gama ga motsin da ya fara a 1798, gwaji na kanshe na 1863 zai kuma wakilci gwaji na kanshe ga motsin mala’ika mai karfi na Ru’ya ta Yohanna goma sha takwas. Wahayi ya bayyana sarai abin da gwaji na kanshe yake ga dukkan wadannan motsin biyu.

“Shaidan yana... ci gaba da turo na karya—domin ya kau da mutane daga gaskiya. Yaudara ta kanshe-kanshe ta Shaidan za ta kasance ta mai da shaidar Ruhun Allah marar tasiri. ‘Inda babu wahayi, jama’a sukan lalace’ (Karin Magana 29:18).” Selected Messages, littafi na 1, 48.

Babu wata hanya ta gaskiya da za a bi a dauki rubuce-rubucen Ellen White a kuma yi nuni da cewa ba ta amince gaba daya da “bakwai sau” na Littafin Lawiyawa sura ta ashirin da shida ba.

‘Yar’uwa White, kamar yadda muka riga muka nuna a cikin wadannan makaloli, kuma kamar yadda aka rubuta sarai a cikin jerin da ake wa take Habakkuk’s Tables, ta fada mana kai tsaye cewa Allah ne ya jagoranci allunan 1843 da 1850 duka. Ta koyar kai tsaye cewa wadannan alluna biyu cikas Habakkuk sura ta biyu ne. Duka allunan biyu suna nuna “bakwai sau” na Littafin Lawiyawa sura ta ashirin da shida a matsayin tsakiyar tsarin zane-zanensu. A cikin allunan biyu, layin “bakwai sau” yana da gicciyen Almasihu a matsayin tsakiyar layin annabci na “bakwai sau.”

Tare da amincewarta ga allunan biyu na Habakkuk, ta rubuta sau da yawa cewa ya kamata mu ci gaba da gabatar da sakon da aka gabatar daga 1840 har zuwa 1844, kuma kowane masanin tarihin Adventist da ya yi bayani kan yadda Milleriyawa suka yada sakon da suka shelanta, yana tabbatar da cewa sun yi amfani da jadawalin 1843. Ba wai kawai tana amincewa da sakonnin da aka wakiltar

a kan jadawalan ba, tana kuma ba mutanen Allah shawara su ci gaba da gabatar da waɗancan sakonni iri ɗaya da aka gabatar a wancan tarihin; haka kuma, tana bayar da wurare da yawa inda take gargadi cewa za a kai wa waɗannan sakonni hari a dukan tarihin ragowar mutanen Allah. Sa'ad da take gargadi game da waɗannan hare-haren, tana ta maimaitawa tana nuna cewa aikin masu tsaron Allah ne su kare waɗannan gaskiyoyi ɗin nan.

Idan jadawalai ba daidai ba ne, to sakonnin da suke wakilta a zahiri su ma ba daidai ba ne. Idan sakon da Milleriyawa suka yi shela da shi daga 1840 har zuwa 1844 ba daidai ba ne, to maimaitacciyar bayyanawar Ellen White cewa sakon Milleriyawa shi ne tubali ma ba daidai ba ne. Idan waɗannan sakonni ba daidai ba ne, to maimaitattun umarninta na ci gaba da gabatar da waɗannan gaskiyoyi guda ɗaya shawarwari ne na karya. Idan sakon Milleriyawa ba ya wakiltar tubalan da ya kamata a kiyaye a kuma tsare su daga hare-haren Shaidan, to waɗannan shawarwari ma kuskure ne. Kaiwa ga karshe cewa duk waɗannan batutuwa masu alaƙa da sakon Iliya na wancan tarihi kuskure ne, zai nuna a fili cewa Ellen White annabiya ta karya ce.

Adventism na zamani har yanzu yana koyarwa a tarukansu na Bayyanarwa cewa cocin saura za ta mallaki Ruhun Annabci, wanda shi ne shaidar Yesu, amma tabbatacce ba sa gaya wa waɗanda suke neman su jawo su shiga cikin membobinsu na coci cewa suna kin amincewar Ellen White da gargadinta gaba ɗaya da suke da alaƙa da waɗannan gaskiyoyi na tushe na farko da tarihin. Mene ne ma'anar wannan sakin layi mai zuwa a gare ku?

“Ba mu da wani abin da za mu ji tsoro game da nan gaba, sai dai idan muka manta da hanyar da Ubangiji ya bi ya jagorance mu, da kuma koyarwarsa a tarihin rayuwarmu ta baya.” *Life Sketches*, 196.

A cikin shekarar 1863, motsin Millerite ya kai ga wani karshe, ya kuma yi rajista a matsayin kungiya ta doka a gaban gwamnati wadda a karshe za ta kafa hoton tsarin papacy, wanda bisa ga ma'anar Ellen White haɗuwar coci da jiha ne.

“A cikin motsi da ake yi a yanzu a kasar Amurka domin tabbatar wa cibiyoyi da al'adun ikkilisiya goyon bayan gwamnati, Furotesta suna bin sawun 'yan Katolika. A'a, ma fi da haka, suna buɗe kofa ga Paparoma domin ya sake samun, a Amurkan Furotesta, ikon fifiko wanda ya rasa a Tsohuwar Duniya.” *The Great Controversy*, 573.

A bisa zato cewa haɗin gwiwar shari'a da gwamnati wani bangare ne na larurar tsari, a lokacin da ake tilasta matasan al'umma shiga cikin wankan jinin da aka sani da Yaƙin Basasa, motsin Milleriyawa ya zo karshe. A shekara ta 1863, ta wurin wani rubutaccen bayani da kuma sabon jadawali, cocin Adventist na Rana ta Bakwai ta ƙi annabcin bautar da Daniel ya kira rantsuwar Musa. A shekara ta 1850, Ubangiji ya umarci mutanensa su yi tebur na biyu na Habakkuk, su kuma gyara kuskuren da ya riƙe hannunsa a kai a teburin 1843. Jadawalin da aka umurta a 1850 ya cika manufarsa sarai, gama Ellen White ta ce ta ga “cewa Allah yana cikin buga jadawalin,” yayin da kuma ta bayyana cewa an nuna jadawalin 1850 a sura ta biyu ta Habakkuk.

Manufar jadawalin 1850 ita ce ɗaya da ta jadawalin 1843. An nufe shi ya zama kayan aikin bishara da za a yi amfani da shi wajen gabatar da sakon mala'ika na uku ga duniya mai halaka. A shekara

ta 1863, an watsar da wannan saƙo. Tsarin gwaji wanda tsarin gwajin da ya fara a Tekun Maliya yake wakilta, ya fara da annabcin lokaci mai gano Wuri Mai Tsarki da za a tattake a aya ta goma sha uku ta Daniyel takwas, kuma tsarin gwajin ya ƙare da annabcin lokaci mai gano rundunar da za a tattake a aya ta goma sha uku ta Daniyel takwas.

Sa'an nan na ji wani tsarkake yana magana, sai wani tsarkake kuma ya ce wa wancan tsarkaken da yake magana, Har yausha ne wahayin nan zai kasance game da hadayar yau da kullum, da kuma zunubin hallaka, da mika wuri mai tsarki da rundunar domin a tattake su a ƙarƙashin ƙafa? Sai ya ce mini, Har zuwa kwana dubu biyu da ɗari uku; sa'an nan za a tsarkake wuri mai tsarki. Daniel 8:13, 14.

Tsarin gwajin da ya fara a ranar 22 ga Oktoba, 1844, yana ɗauke da hatimin Alpha da Omega. Farkon wannan tsarin gwaji annabcin lokaci ne wanda ya wakilci Wuri Mai Tsarki da za a tattake. Annabci ne da ya haifar da babban haske sa'ad da ya cika. Tsarin gwajin da ya ƙare a shekara ta 1863, yana ɗauke da hatimin Alpha da Omega. Karshen wannan tsarin gwaji annabcin lokaci ne wanda ya wakilci rundunar da za a tattake. Annabci ne da aka tsara domin ya haifar da babban haske sa'ad da ya cika. Annabcin lokaci ne da Iliya na wannan tarihin ya gabatar, kuma sa'ad da aka ƙi shi aka kuma ware shi a gefe, sai ya haifar da babban duhu.

Kuma wannan ita ce hukuncin Allah, cewa haske ya zo cikin duniya, amma mutane suka fi son duhu fiye da haske, domin ayyukansu mugaye ne. Yohanna 3:19.

Hujjar da nake niyyar kammala wannan talifi da ita ita ce wadda na riga na ambata. Shin Allah, ta wurin Ellen White, ya amince da jadawalai na 1843 da 1850?

“Na ga cewa jadawalin 1843 an shirya da shi ne ta hannun Ubangiji, kuma bai kamata a canja shi ba; cewa lambobin sun kasance yadda Yake so su kasance; cewa hannunsa yana a kansa, kuma ya boye kuskure a cikin wasu daga cikin lambobin, domin kada kowa ya gan shi, sai bayan an ɗauke hannunsa.” Early Writings, 74.

“Na ga cewa Allah yana cikin buga wannan zane ta hannun Dan'uwa Nichols. Na ga cewa akwai annabcin wannan zane a cikin Littafi Mai Tsarki, kuma idan an shirya wannan zane domin mutanen Allah, idan ya wadatar ga mutum ɗaya, to ya wadatar ga wani kuma, kuma idan mutum ɗaya ya bukaci a sake zana sabon zane a kan ma'auni mafi girma, duka suna buƙatarsa daidai gwargwado.” Manuscript Releases, lamba ta 13, 359; 1853.

Shin Allah ta wurin Ellen White ya amince da saƙon da Milleriyawa suka gabatar a lokacin tarihin 1840 zuwa 1844?

“Allah ba ya ba mu sabon saƙo. Dole ne mu yi shelar saƙon da a cikin 1843 da 1844 ya fito da mu daga sauran iƙkilisiyoyi.” Review and Herald, January 19, 1905.

“Allah yana umartar mu mu ba da lokacinmu da ƙarfinmu ga aikin wa'azin saƙonnin da suka motsa maza da mata a shekara ta 1843 da 1844.” Manuscript Release, Number 760.

“Dukkan saƙonnin da aka bayar daga 1840–1844 dole ne a sa su zama masu ƙarfi yanzu, gama akwai mutane da yawa da suka rasa alƙiblar su. Dole ne saƙonnin su je ga dukan iƙkilisiyoyi.

“Almasihu ya ce, ‘Masu albarka ne idanunku, domin suna gani; da kunnuwanku, domin suna ji. Gama hakika ina gaya muku, annabawa da yawa da masu adalci sun yi marmarin ganin abubuwan da kuke gani, amma ba su gan su ba; da jin abubuwan da kuke ji, amma ba su ji su ba’ [Matthew 13:16, 17]. Masu albarka ne idanun da suka ga abubuwan da aka gani a shekara ta 1843 da 1844.

“An ba da sakon. Kuma bai kamata a yi wani jinkiri wajen maimaita sakon ba, gama alamomin zamani suna cika; dole ne a kammala aikin karshe. Za a yi babban aiki cikin dan kankanan lokaci. Ba da daɗewa ba za a ba da wani saƙo bisa nufin Allah wanda zai karu ya zama ihu mai karki. Sa’an nan Daniyel zai tsaya a cikin rabonsa, domin ya ba da shaidarsa.” Manuscript Releases, juzu’i na 21, 437.

“Gaskiyoyin da muka karɓa a 1841, ’42, ’43, da ’44, yanzu dole ne a yi nazarinsu kuma a shelanta su. Sakonnin mala’ika na fari, na biyu, da na uku za a nan gaba yi shelar su da murya mai karki. Za a ba da su tare da tsananin kuduri da cikin ikon Ruhu.” Manuscript Releases, juzu’i na 15, 371.

“Mun fahimci rauni da kankantar aikin a halin yanzu. Mun riga mun samu kwarewa. Yayin da muke yin aikin da Allah ya ba mu, za mu iya ci gaba gaba gadi cikin dogara, muna da tabbacin cewa Shi ne zai zama karkinmu da wadataccen ikonmu. Zai kasance tare da mu a shekara ta 1906, kamar yadda Ya kasance tare da mu a shekarun 1841, 1842, 1843, da 1844.” Loma Linda Messages, 156.

“Wadanda suke tsaye a matsayin malamai da shugabanni a cibiyoyinmu dole ne su kasance da tabbaci a cikin bangaskiya da kuma cikin ka’idodin sakon mala’ika na uku. Allah yana so mutanensa su sani cewa muna da sakon kamar yadda Ya ba mu shi a 1843 da 1844.” General Conference Bulletin, April 1, 1903.

“An ba da gargadi: Kada a bari wani abu ya shigo da zai dagula tushen bangaskiyar da muka yi ta gini a kai tun daga lokacin da sakon ya zo a 1842, 1843, da 1844. Ni ina cikin wannan saƙo, kuma tun daga wancan lokaci nake tsaye a gaban duniya, da aminci ga hasken da Allah ya ba mu. Ba mu da niyyar cire kafafunmu daga kan dandalin da aka ajiye su a kai ba, alhali rana bayan rana muka nemi Ubangiji da addu’a mai zafi, muna neman haske. Kuna tsammani zan iya yin watsi da hasken da Allah ya ba ni? Ya kamata ya zama kamar Dutsen Zamani. Ya kasance yana yi mini jagora tun daga lokacin da aka ba ni shi.” Review and Herald, Afrilu 14, 1903.

Shin Allah ta wurin Ellen White ya gargadi mutanensa su kare kansu daga hare-haren da za su rushe gaskiyoyin tarihin Millerite?

“Manyan alamomin gaskiya, wadanda suke nuna mana matsayimmu a cikin tarihin annabci, dole ne a kiyaye su da kulawa kwarai, kada a rushe su, a kuma maye gurbinsu da ka’idoji wadanda za su kawo rudani maimakon haske na gaskiya.” Selected Messages, littafi na 2, 101, 102.

“A yau Shaidan yana neman damammaki domin rushe alamomin gaskiya,—gumakan tunawa da aka kafa a kan hanya; kuma muna buƙatar kwarewar tsafaffin ma’aikata wadanda suka gina

gidansu a kan tabbataccen dutse, waɗanda ta cikin mummunan rahoto kamar yadda ta cikin kyakkyawan rahoto suka tsaya daram ga gaskiya.” Gospel Workers, 104.

“Allah ba ya taɓa barin duniya ba tare da mutanen da za su iya bambance tsakanin nagarta da mugunta, adalci da rashin adalci ba. Allah yana da mutanen da ya naɗa su su tsaya a sahan gaba na yaƙi a lokutan gaggawa. A cikin rikici, zai tada mutane kamar yadda ya yi a zamanin dā. Za a kira samari su haɗa kai da tsofaffin masu dāuke da tuta, domin a ƙarfafa su kuma a koya musu ta wurin ƙwarewar waɗannan amintattun, waɗanda suka ratsa ta cikin rikice-rikice masu yawa, kuma ga waɗanda, ta wurin shaidun Ruhunsa, Allah ya yi magana sau da yawa, yana nuna hanya madaidaiciya kuma yana hukunta hanyar kuskure. Sa’ad da hatsarori suka taso, waɗanda suke gwada bangaskiyar mutanen Allah, waɗannan ma’aikatan farko su rifa ba da labarin abubuwan da suka faru a dā, lokacin da irin waɗannan rikice-rikice suka taso, lokacin da aka yi shakka game da gaskiya, lokacin da aka shigar da baƙin ra’ayoyi, waɗanda ba daga Allah suke ba.”

“Ana bukatar kwarewar waɗancan ma’aikata masu shekaru a yanzu; gama Shaidan yana sa ido ga kowace dama don ya mai da tsoffin alamomin hanya ba kome ba,—wato abubuwan tunawa da aka daga a kan hanya.” Review and Herald, November 19, 1903.

A cikin 1863, motsin Millerite ya ƙare ne ta wurin ƙin gaskiya ta farko wadda Iliya na wannan tarihin aka bishe shi zuwa ga fahimta. Gwaji na ƙarshe nasa ya ginu ne bisa ayoyi biyu da suke cikin Daniyel takwas waɗanda suka bayyana tattake Wuri Mai Tsarki da rundunar. An buɗe hasken Wuri Mai Tsarki a farkon gwaje-gwaje goma, kuma aka kawo duhu a kan rundunar a ƙarshen gwaje-gwaje goma.

“Abu dāya tabbatacce ne: waɗannan Adventists na Rana ta Bakwai da suke tsayawa a ƙarƙashin tutar Shaidan za su fara ne da yin watsi da bangaskiyarsu ga gargade-gargade da tsawatawa da suke ƙunshe cikin Shaidun Ruhun Allah.

“Ana yin kira zuwa ga ƙarin keɓewarmiya da kuma hidima mai tsarki fiye da dā, kuma za a ci gaba da yin sa. Waɗansu da a yanzu suke furta shawarwarin Shaidan za su dawo hayyacinsu. Akwai waɗansu da suke cikin muhimman matsayi na amana waɗanda ba su fahimci gaskiya domin wannan zamani ba. Dole ne a isar musu da saƙon. Idan sun karɓe shi, Almasihu zai karɓe su, kuma zai mai da su abokan aiki tare da shi. Amma idan suka ƙi su ji saƙon, za su tsaya ƙarƙashin baƙar tutar Yariman Duhu.

“An umarce ni in faɗa cewa gaskiya mai daraja ta wannan zamani tana ƙara buɗewa ga hankulan mutane da ƙarin haske. A wata ma’ana ta musamman, maza da mata za su ci naman Kristi, su kuma sha jininsa. Za a samu ci gaban fahimta, gama gaskiya tana da ikon faɗaɗawa a kai a kai. Mahaliccin gaskiya na allahntaka zai zo cikin tarayya mafi kusanci, kuma har yanzu mafi kusanci, da waɗanda suke ci gaba da neman saninsa. Yayin da mutanen Allah suke karɓar maganarsa a matsayin gurasar sama, za su sani cewa fitowarsa an shirya ta kamar safiya. Za su karɓi ƙarfi na ruhaniya, kamar yadda jiki yake karɓar ƙarfi na zahiri sa’ad da ake cin abinci.”

“Ba mu ma fara cikakken fahimtar shirin Ubangiji ba wajen fitar da ’ya’yan Isra’ila daga bautar Masar, da kuma jagorantarsu ta cikin jeji zuwa Kan’ana.

“Yayin da muke tattara haskoki na Allah da suke haskakawa daga bishara, za mu sami farin bayyana cikin fahimta game da tsarin Yahudawa, da kuma zurfafa godiya ga muhimman gaskiyoyinsa. Bincikenmu na gaskiya bai riga ya cika ba. Mun tattara kaɗan ne kawai daga cikin haskoki na haske. Waɗanda ba daɗibai na Kalmar ba ne kowace rana ba za su warware matsalolin tsarin Yahudawa ba. Ba za su fahimci gaskiyoyin da hidimar haikali ta koyar ba. Aikin Allah yana samun tangarda saboda fahimtar duniya game da babban shirinsa. Rai na gaba zai buɗe ma'anar dokokin da Almasihu, a lullube cikin ginshikin girgije, ya ba mutanensa.” Spalding and Magan, 305, 306.

Za mu ci gaba da nazarinmu game da alamar annabci ta Iliya dangane da shekara ta 1863 a talafi na gaba.